

شیوه اجرایی قانون مالیات مستقیم جدید اعلامی سازمان مالیاتی

"مطابق با ماده ۹۷ اصلاحیه اخیر قانون مذکور، درآمد مشمول مالیات اشخاص حقیقی موضوع این قانون که مکلف به تسلیم اظهارنامه مالیاتی می باشند به استناد اظهارنامه مالیاتی مودی که با رعایت مقررات مربوط تنظیم و ارائه شده و مورد پذیرش قرار گرفته باشد، خواهد بود. سازمان امور مالیاتی کشور می تواند اظهارنامه های مالیاتی دریافتی را بدون رسیدگی قبول و تعدادی از آنها را بر اساس معیارها و شاخصهای تعیین شده و یا به طور نمونه انتخاب و برابر مقررات مورد رسیدگی قرار دهد. در صورتی که مودی از ارائه اظهارنامه مالیاتی در مهلت قانونی و مطابق با مقررات خودداری کند، سازمان امور مالیاتی کشور نسبت به تهیه اظهارنامه مالیاتی بر آوردی براساس فعالیت و اطلاعات اقتصادی کسب شده مودیان از طرح جامع مالیاتی و مطالبه مالیات متعلق به موجب برگ تشخیص مالیات اقدام می کند. در صورت اعتراض مودی چنانچه ظرف مدت سی روز از تاریخ ابلاغ برگ تشخیص مالیات، نسبت به ارائه اظهارنامه مالیاتی مطابق مقررات مربوط اقدام کند، اعتراض مودی طبق مقررات این قانون مورد رسیدگی قرار می گیرد، این حکم مانع از تعلق جریمه ها و اعمال مجازات های عدم تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موعد مقرر قانونی نیست .

حکم موضوع تبصره ماده (۲۳۹) این قانون در اجرای این ماده جاری است.

بنابراین با عنایت به مراتب فوق، نکته حائز اهمیت این است که در رسیدگی های آتی برای عملکرد سال ۱۳۹۸ روش تشخیص علی الراس حذف و رسیدگی ها بر مبنای اظهار نامه مودیان صورت خواهد پذیرفت. برای انجام این مهم، در اصلاحیه اخیر قانون مورد بحث تکالیفی بر عهده مودیان محترم مالیاتی گذاشته شده که از جمله آن می توان به مفاد ماده ۹۵ قانون مالیات های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ اشاره نمود که اشعار می دارد صاحبان مشاغل موضوع این فصل موظفند دفاتر و یا اسناد و مدارک حسب مورد را که با رعایت اصول و ضوابط مربوط از جمله اصول و ضوابط مربوط به تنظیم دفاتر تجاری موضوع قانون تجارت در خصوص تجار تنظیم می گردد برای تشخیص درآمد مشمول مالیات، نگهداری و اظهار نامه مالیاتی خود را بر اساس آنها تنظیم کنند.

بر این اساس و مطابق با آیین نامه اجرایی مربوطه که به موجب بخشنامه شماره ۹۴/۱۱۸ / ۲۰۰ / مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۰۹ این سازمان موضوع ابلاغ آیین نامه اجرایی مربوط به نوع دفاتر، اسناد و مدارک و روش های نگهداری آنها از

ماشینی (مکانیزه) و دستی و نمونه اظهارنامه مالیاتی و نیز نحوه ارائه آنها برای رسیدگی و تشخیص در آمد مشمول مالیات ابلاغ گردیده است، صاحبان مشاغل بر اساس شاخص ها و معیارهایی از قبیل حجم فعالیت و با نوع به سه گروه ذیل تقسیم می شوند

۱- حجم فعالیت:

۱-۱- گروه اول

به صاحبان مشاغلی اطلاق می گردد که میزان فروش کالا و خدمات سال قبل آنها بیش از سه میلیارد تومان می باشد.

چنانچه میزان فروش مودیان مذکور مشخص نباشد، مودیانی در این گروه قرار میگیرند که ده برابر در آمد مشمول مالیات قطعی شده (قبل از کسر معافیت) طبق آخرین برگ مالیات قطعی (مجموع اصلی و متمم) عملکرد سال ۱۳۹۱ و به بعد که تا تاریخ پایان دی ماه سال قبل از شروع سال مالیاتی ابلاغ شده باشد، مبلغ سه میلیارد تومان و بیشتر باشد. در خصوص مشاغل صرفاً خدماتی ۵۰٪ مبالغ تعیین شده فوق الذکر ملاک می باشد. یعنی در خصوص شاخص فروش، معیار بیش از یک میلیارد و پانصد میلیون تومان و در خصوص شاخص در آمد مشمول به میزان پنج برابر، ملاک عمل می باشد.

۲-۱- گروه دوم

به صاحبان مشاغلی اطلاق می گردد که میزان فروش کالا و خدمات سال قبل آنها بیش از یک میلیارد تومان و تا سه میلیارد تومان می باشد چنانچه میزان فروش مودیان مذکور مشخص نباشد، مودیانی در این گروه قرار میگیرند که ده برابر در آمد مشمول مالیات قطعی شده (قبل از کسر معافیت) طبق آخرین برگ مالیات قطعی (مجموع اصلی و متمم) عملکرد سال ۱۳۹۱ و به بعد که تا تاریخ پایان دی ماه سال قبل از شروع سال مالیاتی ابلاغ شده باشد، بیشتر از مبلغ یک میلیارد تومان و تا سه میلیارد تومان باشد. در خصوص مشاغل صرفاً خدماتی ۵۰٪ مبالغ تعیین شده فوق الذکر ملاک می باشد. یعنی در خصوص شاخص فروش، معیار بیش از پانصد میلیون تومان و تا یک میلیارد و پانصد میلیون تومان و در خصوص شاخص در آمد مشمول به میزان پنج برابر، ملاک عمل می باشد.

۳- ۱- گروه سوم

به صاحبان مشاغلی اطلاق می گردد که میزان فروش کالا و خدمات سال قبل آنها کمتر از یک میلیارد تومان می باشد. چنانچه میزان فروش مودیان مذکور مشخص نباشد، مودیان در این گروه قرار میگیرند که ده برابر در آمد مشمول مالیات قطعی شده (قبل از کسر معافیت) طبق آخرین برگ مالیات قطعی (مجموع اصلی و منم) عملکرد سال ۱۳۹۱ و به بعد که تا تاریخ پایان دی ماه سال قبل از شروع سال مالیاتی ابلاغ شده باشد، کمتر از مبلغ یک میلیارد تومان باشد. در خصوص مشاغل صرف خدماتی ۵۰٪ مبالغ تعیین شده فوق الذکر ملاک می باشد. یعنی در خصوص شاخص فروش، معیار کمتر از مبلغ پانصد میلیون تومان و در خصوص شاخص در آمد مشمول به میزان پنج برابر، ملاک عمل می باشد.

۲- نوع فعالیت: صاحبان محترم مشاغل می بایست این نکته را مورد توجه ویژه قرار دهند که مشاغل زیر در هر صورت، با هر میزان فروش و هر میزان درآمد مشمول مالیات (خدماتی و غیر خدماتی) جزء مودیان گروه اول محسوب می گردند:

۱. دارندگان کارت بازرگانی (وارد کنندگان و صادر کنندگان)

۲. صاحبان کارخانه ها و واحدهای تولیدی و بهره برداران معدن دارای جواز تأسیس و پروانه بهره برداری

از وزارتخانه ذی ربط .

۳. صاحبان هتل های سه ستاره و بالاتر

۴. صاحبان بیمارستان ها، زایشگاه ها، کلینیک های تخصصی

۵. صاحبان مشاغل صرافی

۶. فروشگاه های زنجیره ای دارای مجوز فعالیت از وزارتخانه ذی ربط

با تفاسیر عنوان شده و نظر به اینکه وفق ماده ۹۷ اصلاحیه اخیر قانون مالیاتهای مستقیم، درآمد مشمول مالیات اشخاصی که مکلف به تسلیم اظهارنامه می باشند، به استناد اظهار نامه هایی است که با رعایت مقررات مربوط تنظیم و ارائه شده باشد، از این رو با توجه به اهمیت اظهارنامه تسلیمی توسط مودیان محترم، اهم مشخصات و اطلاعات مورد نیاز اظهار نامه های مربوط به هر یک از گروه های موصوف ابلاغی به موجب بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۴/۱۱۸

مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۰۹ این سازمان موضوع ابلاغ آیین نامه اجرایی موضوع ماده (۹۵) اصلاحیه اخیر قانون فوق الذکر، به شرح ذیل بیان می گردد. خاطر نشان می سازد که در این خصوص، فرم های مربوطه توسط این سازمان طراحی و در اختیار مودیان محترم قرار می گیرد.

مشخصات اظهارنامه های مربوط به گروه اول

- ۱- اطلاعات هویتی شامل اطلاعات هویتی و مکانی و مجوزهای فعالیت اقتصادی .
- ۲- درآمد مشمول مالیات، بخشودگی های مالیاتی، معافیت های قانونی و مالیات متعلق .
- ۳- صورت حساب سود و زیان
- ۴- ترازنامه.
- ۵- اطلاعات حساب های بانکی مربوط به فعالیت شغلی .

مشخصات اظهارنامه های مربوط به گروه دوم

- ۱- اطلاعات هویتی شامل اطلاعات هویتی و مکانی و مجوزهای فعالیت اقتصادی .
- ۲- درآمد مشمول مالیات، بخشودگی های مالیاتی، معافیت های قانونی و مالیات متعلق.
- ۳- صورت در آمد و هزینه (اطلاعات خرید و فروش کالا و خدمات و هزینه های مربوط).
- ۴- اطلاعات اموال و دارایی ها مربوط به فعالیت شغلی .
- ۵- اطلاعات حساب های بانکی مربوط به فعالیت شغلی .

مشخصات اظهارنامه های مربوط به گروه سوم

- ۱- اطلاعات هویتی شامل اطلاعات هویتی و مکانی و مجوزهای فعالیت اقتصادی .
- ۲- درآمد مشمول مالیات، بخشودگی های مالیاتی، معافیت های قانونی و مالیات متعلق .
- ۳- خلاصه در آمد و هزینه (اطلاعات خرید و فروش کالا و خدمات و هزینه های مربوط).
- ۴- اطلاعات حساب های بانکی مربوط به فعالیت شغلی اظهارنامه اشخاص حقوقی و شرکت ها

طبق مفاد ماده ۱۱۰ قانون مالیاتهای مستقیم و بند (ب) ماده ۱۳۲ اصلاحی قانون مزبور، اظهارنامه اشخاص حقوقی و شرکت ها طبق نمونه ای است که توسط این سازمان تهیه می شود. بر این اساس عناوین مهم اظهارنامه اشخاص حقوقی طبق نمونه مذکور به شرح ذیل می باشد:

- اطلاعات هویتی
- مجوزها و درآمد مشمول مالیات
- درآمدهای معاف
- هزینه ها
- ترازنامه
- صورت حساب سود و زیان
- گردش حساب سود و زیان انباشته
- صورت حساب سرمایه
- درآمدهای پیمانکاری
- واردات و صادرات
- اطلاعات سرمایه گذاری
- اطلاعات مربوط به کل حسابهای بانکی شخص حقوقی

با توجه به توضیحات فوق اظهارنامه هایی که با شرایط مقرر و با رعایت مقررات پیش گفته، تنظیم و در مهلت مقرر قانونی ارسال شود، مورد پذیرش این سازمان قرار خواهد گرفت. مورد پذیرش قرار گرفتن، بدین معنی می باشد که بدون رسیدگی همان میزان درآمد با سود زبانی را که مودی محترم ابراز نموده است عینا مورد قبول واقع و بدون صدور برگ تشخیص مالیات، برگ قطعی صادر و به مودی ابلاغ می گردد.

لازم به ذکر است، وفق مفاد قسمت اخیر ماده ۹۷ قانون مالیاتهای مستقیم، سازمان امور مالیاتی کشور می تواند در جهت راستی آزمایی مندرجات اظهارنامه و درآمد با سود زیان ابرازی مودی، تعدادی از اظهارنامه ها را بر اساس شاخص ها و معیارهای تعیین شده مورد بررسی و حسابرسی قرار دهد.

اظهار نامه های مالیاتی تسلیمی مودیان، بر اساس معیارها، شاخص ها و قواعدی که هر ساله در موتور ریسک سامانه سئیم طرح جامع مالیاتی پیش بینی می گردد، تطبیق داده می شود. در این صورت :

- در خصوص اظهار نامه هایی که ریسک آن وفق شرایط یاد شده در سطح پایین تشخیص داده شود، مورد پذیرش قرار گرفته و برگ قطعی مالیات صادر و به مودی ابلاغ می گردد.
- اظهارنامه هایی که با درجه ریسک متوسط شناسایی گردد، مورد حسابرسی واقع می گردد.
- همچنین پرونده مالیاتی اظهارنامه هایی که درجه ریسک آن ها وفق معیارهای مربوطه در حد بالا تشخیص داده شود، به کارگروه ویژه منتخب سازمان امور مالیاتی کشور جهت حسابرسی ویژه ارجاع خواهد گردید.

با عنایت به مراتب پیش گفته و با تأکید بر اینکه در اجرای مواد ۱۶۶ و ۱۶۹ مکرر قانون مالیاتهای مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، اطلاعات مربوط به فعالیت های اقتصادی تمامی فعالین اقتصادی در پایگاه جامع اطلاعات مالیاتی این سازمان جمع آوری، پالایش و تجزیه و تحلیل می گردد، این سازمان از کلیه مودیان محترم مالیاتی و در تمامی منابع مالیاتی اشخاص حقوقی، مشاغل، املاک و ... درخواست می نماید اظهارنامه مالیاتی خود را صرفاً منطبق با واقعیات تنظیم و ارسال نمایند تا مشمول فرآیند رسیدگی به اظهار نامه های با ریسک بالا و حسابرسی ویژه مربوط به اینگونه اظهارنامه ها نگردند.

سازمان امور مالیاتی در خصوص آن دسته از مودیان محترمی که از ارسال اظهارنامه مالیاتی در مهلت قانونی خودداری نموده اند نیز بر اساس اطلاعات و فعالیت های اقتصادی موجود در پایگاه اطلاعات مالیاتی (کسب شده از طرح جامع مالیاتی)، نسبت به ایجاد اظهارنامه برآوردی و مطالبه مالیات به موجب برگ تشخیص و ابلاغ آن اقدام نماید.

نکته حائز اهمیت این است که از اینگونه مودیان علاوه بر مالیات و سایر جرایم از بابت عدم تسلیم اظهار نامه مالیاتی در موعد مقرر قانونی، جریمه غیر قابل بخشش معادل سی درصد ۳۰٪ مالیات متعلق برای اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع قانون مورد بحث و ده درصد ۱۰٪ مالیات متعلق برای سایر مودیان، مطالبه و وصول میگردد.